

2018-08-20

INKOM: 2018-08-28
MÅLNR: M 5291-18
AKTBIL: 1

Till Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Sökande: Frentab Anläggning Aktiebolag

Ombud: Advokat Mats Björk
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493, 103 92 Stockholm
E-post: mats.bjork@alrutz.se
Tel: 08-679 73 65

Saken: Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad återvinnings- och bergtäktsverksamhet samt vattenverksamhet m.m. inom fastigheterna Velamsund 1:1, Stora Kovik 1:62 och Bölan 1:1 i Nacka kommun, Stockholms län.

Frentab Anläggning Aktiebolag begär härmed tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad återvinnings- och bergtäktsverksamhet samt vattenverksamhet vid bolagets anläggning i Kovik, Nacka kommun, i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges nedan, i bifogad teknisk beskrivning (Bilaga A) och – i tillämpliga delar – bifogad miljökonsekvensbeskrivning (Bilaga B).

1. Orientering

1.1 Allmän orientering

Frentab Anläggning Aktiebolag (Frentab) är ett familjeägt bolag som grundades 1994. Bolaget, som är verksamt inom bygg- och anläggningsbranschen, bedriver sedan 2009 tillståndspliktig återvinnings- och bergtäktsverksamhet vid en anläggning i Kovik i Nacka kommun.

Anläggningen i Kovik är lokaliserad till fastigheterna Velamsund 1:1 och Bölan 1:1 som ligger utmed väg 642 (Lagnövägen) i den nordöstra delen av Nacka kommun och invid gränsen till Värmdö kommun. Närmaste ort, cirka 6 km från anläggningen, är Gustavsberg.

Verksamhetsområdet omfattar en yta om ca 13 ha, varav brytningsområdet är cirka 10 ha. Det gränsar i norr mot Suez' avfallsanläggning i Kovik och i väster och söder mot Velamsunds naturreservat.

Närmaste bostad återfinns cirka 600 m öster om verksamhetsområdet.

1.2 Tidigare avgöranden

I beslut den 10 maj 2006 (Dnr. 5511-2004-71414) lämnade Länsstyrelsen i Stockholms län, miljöprövningsdelegationen, Frentab tillstånd till täkt- och återvinningsverksamhet vid anläggningen i Kovik avseende sammanlagt 1,5 miljoner ton schaktmassor och 1,2 miljoner ton bergmaterial. Tillståndet begränsades i tid till och med den 1 juni 2020. Miljöprövningsdelegationens beslut överklagades av närboende till miljödomstolen som i beslut den 26 november 2007 avvisade ansökan. Avvisningsbeslutet överklagades i sin tur av Frentab till Miljööverdomstolen som i beslut den 17 mars 2008 upphävde detsamma och återförvisade ärendet till miljödomstolen. I dom den 30 september 2008 (M 1776-08) ändrade

miljöödomstolen miljöprövningsdelegationens beslut bland annat avseende ett villkor för buller (villkor 6).

I beslut den 6 september 2013 ändrade miljöprövningsdelegationen villkor 6.

Miljöprövningsdelegationens beslut den 10 maj 2006 och den 6 september 2013 bifogas (Bilaga C-D).

I skrivelse till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun den 26 februari 2015 och med kompletteringar den 13 april 2015 anmälde Frentab sin avsikt att vid anläggningen i Kovik mellanlagra inerta schaktmassor till en mängd av 29 000 ton/år samt att lägga upp avbaningsmassor, använda inerta massor för konstruktion av en bullervall och klippa stubbar. Den 14 mars 2016 anmälde Frentab att man avsåg att anlägga bullervallen av inert material (enligt definition i NFS 2004:10). Anmälan kompletterades den 13 april 2016 med ytterligare uppgifter om bullervallens konstruktion. I anmälningar den 14 och 26 november 2016 anmälde Frentab felskrivningar i tidigare anmälan om stubbklippning. Miljö- och Stadsbyggnadsnämndens beslut med anledning av bolagets anmälningar bifogas (Bilaga E).

1.3 Höjdsystem m.m.

Samtliga i ansökan förekommande höjduppgifter hänför sig till rikets höjdsystem RH2000.

1.4 Ansökans omfattning

Frentab ansöker nu om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad återvinnings- och bergtäktsverksamhet vid anläggningen i Kovik.

Ifråga om återvinningsverksamheten avser ansökan mottagning, mellanlagring och återvinning av rena massor upp till en mängd av 500 000 ton/år respektive entreprenadberg upp till en mängd av 700 000 ton/år. Ansökan avser även mottagning, mellanlagring och

återvinning av bitumenbaserad asfalt (lågt innehåll av PAH) till en mängd av 100 000 ton/år, trä till en mängd av 10 000 ton/år, och djurspillning till en mängd av 2 500 ton/år samt mottagning och mellanlagring av farligt avfall till en mängd av 50 ton/år. Slutligen avser ansökan användning av 4 500 000 ton avfall i form av massor m.m., som medför ringa föroreningsrisk, inom anläggningen för bullervallar och efterbehandling. Ansökan är ifråga om återvinningsverksamheten inte begränsad i tid.

Vad gäller bergtäktsverksamheten avser ansökan ett uttag av berg till en mängd av 700 000 ton/år, dock med avdrag för den mängd entreprenadberg som hanterats vid anläggningen. Den totala mängden uttaget berg, under en tid av 20 år, kommer att uppgå till maximalt 5 000 000 ton.

Eftersom brytning planeras i den mättade zonen omfattar ansökan även tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till bortledning av grundvatten som läcker in i tälten. Grundvattnet kommer tillsammans med ytvatten som samlats i tälten att ledas bort till en reningsanläggning och därifrån till Koviksträsk. Vidare omfattar ansökan tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till bortledning av ytvatten från Koviksträsk för användning i en våtsikt och för bevattning i syfte att minska damning.

2. Behov av täktverksamheten

De levererade mängderna ballast i Stockholms län har ökat stadigt från 5,8 miljoner ton år 2005 till 9,8 miljoner ton år 2016. För närvarande anses kvalitativ ballast i Stockholms län utgöra en bristvara (RUF 2050).

Samhällets behov av bergmaterialprodukter styrs i huvudsak av utvecklingen i regionen avseende infrastruktur och nybyggnation. För närvarande pågår flera större infrastrukturprojekt i Stockholmsområdet, och i Nacka och Värmdö kommuner planeras för flera bygg- och anläggningsprojekt.

I Nacka stad ska det byggas 14 000 bostäder och 10 000 arbetsplatser fram till 2030. Därutöver planeras för tunnelbaneutbyggnad till Nacka, vilket kommer att generera ett stort behov av att omhänderta massor av bland annat entreprenadberg.

I Värmdö kommun planeras från och med 2012 för en bebyggelsetakt motsvarande 150-300 bostäder per år.

I Nacka och Värmdö kommuner saknas, med undantag för anläggningen i Kovik, bergtäkter. Avsaknaden av bergtäkter innebär att materialet måste transporteras långa sträckor från andra täkter inom Storstockholm. Den ansökta verksamheten kommer därmed att innebära minskade transporter.

Den ansökta verksamheten kommer vidare att bidra till en sund konkurrens på bergmaterialmarknaden.

3. Ansökt verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken

Den ansökta verksamheten enligt 9 kap. miljöbalken beskrivs utförligt i den tekniska beskrivningen (Bilaga A). En sammanfattning lämnas nedan.

3.1 Återvinningsverksamheten

Återvinningsverksamheten kommer att omfatta momenten

- mottagning
- krossning
- grovsortering
- finsortering
- jordtillverkning
- hygienisering av gödsel
- kompostering av trädgårdsavfall samt
- stubbklippning

3.1.1 *Mottagning*

Samtliga massor som mottas vid anläggningen kontrolleras och sorteras efter typ, i enlighet med upprättat kontrollprogram. Beroende på typ av material hänvisas till olika ytor inom verksamhetsområdet, avsedda för återvinning av respektive materialtyp, till exempel betong för sig och asfalt för sig. Blöta massor kommer att hållas isär från torra.

I de fall mottagningskontrollen ger misstanke om förorening vägras massorna införsel och hänvisas till en för ändamålet godkänd anläggning. Om redan införda massor väcker misstanke om förorening sker provtagning, varefter massorna, i förekommande fall, transporteras till godkänd anläggning. Någon införsel och vidare hantering av farligt avfall planeras inte, utan yrkandet härom syftar endast till att hantera en situation där farligt avfall levererats till anläggningen av misstag.

3.1.2 *Krossning*

En del material, såsom block, sten och tegel, kommer att behöva krossas före återvinning. Samma utrustning som vid krossning av berg används.

3.1.3 *Grovsortering*

Efter typsortering (se ovan) sker grovsortering med syftet att avlägsna det som är enkelt att avlägsna. Schaktmassorna kan sedan återanvändas direkt till nya materialslag eller behandlas vidare enligt nedan.

Maskinellt ser grovsorteringen olika ut beroende på vilket materialslag som grovsorteras. I de flesta fallen används en harpa som massorna hålls genom för att större stenar ska avskiljas. I vissa fall används en gällerskopa, som har samma funktion som en harpa.

3.1.4 *Finsortering*

För schaktmassor som inte kunnat separeras vid grovsorteringen sker finsortering i två varianter, torr- och våtsortering.

Torrsortering sker utan inblandning av vatten genom ett sorteringsverk som skakar och sönderdelar massorna till mindre fraktioner än grovsorteringen. De mindre fraktionerna kan sedan användas till såväl nya krossmaterial som jordframställning och konstruktionsmaterial. Även grenar, kvistar och rötter sorteras ut och klipps sönder till bitar som sedan kan användas som kompost eller bränsle i värmeverk.

Våtsortering i en våtsikt används för att återvinna osorterade, finkorniga schaktmassor. Vid våtsiktningen avskiljs sand- och grusfraktioner, och dessa binds sedan med flockningsmedel. Sand- och grusfraktionerna har större användbarhet än osorterat material. I övrigt avskiljs finmaterial som silt och lera, vilka kan användas inom verksamheten för anläggande av arbetsytor och bullervall.

3.1.5 *Jordtillverkning*

Tillverkningen av jord sker på en tät yta med ordnad avrinning till den ovan under 1.4 angivna reningsanläggningen.

Råvaruinnehållet bestäms utifrån efterfrågan och användningsområde. Råvarorna blandas med en lastmaskin på en arbetsyta i en förblandning. I nästa steg blandas de slutligt i en maskinsikt. Utleverans sker i huvudsak via lastbil till slutkund.

3.1.6 *Hygienisering*

Hygienisering innebär en fullständig avdödning av patogener och parasiter som kan finnas i djurspillning på så sätt att denna placeras i en roterande trumkompost med temperatur av minst 52°C och under minst 13 timmar.

Komposteringsprocessen inleds genom att syrekrävande mikrober alstrar värme, varefter värmeanpassade mikrober tillkommer och ombesörjer själva nedbrytningen av materialet.

Processen kräver ingen tillförsel av energi i form av värme, men för att rotera trumman krävs 20 000 kWh elenergi för ett års kontinuerlig drift. Värmeöverskottet blir cirka 11 kW.

3.1.7 *Kompostering*

Park- och trädgårdsavfall behandlas genom flisning och komposteras i strängar på separat yta. Komposten vänds vid ett antal tillfällen. Efter cirka sex månader har komposten förvandlats till mull, som kan utgöra råvara i jordtillverkningen.

3.1.8 *Stubbklippning*

Stubbar klipps i mindre bitar som sedan flisas för användning som råvara i jordtillverkningen eller för produktion av bioenergi. Flisning sker även av stamved och grot samt returträ (trä från rivningsmaterial).

3.2 **Täktverksamheten**

Gränserna för brytområdet framgår av anläggningsplanen, M201, i (Bilaga A1).

Inom verksamhetsområdet har en bullervall i den östra delen anlagts och innanför denna har utvinningen av berg skett till som lägst nivån + 10 m. Fortsatt brytning kommer att ske från öster mot väster och som lägst till nivå + 10 m. I god tid innan bullrande verksamhet påbörjas i de västra delarna kommer en bullervall att anläggas även där. Bullervallen kommer att placeras utanför brytområdet och innanför bullervallen anläggs arbetsytorna.

Generellt placeras maskinerna nära brytfronten för att uppnå en rationell hantering inom området. Genom brytningen tillskapas nya

områden inom vilka återvinningsverksamhet kan bedrivas. I princip all återvinningsverksamhet kommer att bedrivas inom brytområdet.

Den totala mängden berg som finns tillgänglig inom det område som ansökan avser beräknas uppgå till ca 5 miljoner ton, vilket medger ett årligt uttag om i genomsnitt 250 000 ton under 20 år. Bryttakten påverkas av mängden infört entreprenadberg.

Bergtäktsverksamheten bedrivs på ett för branschen traditionellt sätt och består av arbetsmomenten

- avbaning
- borrarng
- sprängning samt
- krossning, knackning, sortering och lastning

3.2.1 *Avbaning*

Brytningen inleds med att växtlighet och eventuellt lösa jordarter tas bort.

3.2.2 *Borrarng*

För att berget ska kunna losshållas genom sprängning måste borrarng av laddningshål ske. Borrarng kommer att ske med larvburen borrarutrustning och utföras i kampanjer inför varje spräng-tillfälle.

3.2.3 *Sprängning*

Losshållning av berg sker genom att sprängmedel placeras i borrarhålen och att bergmaterialet sprängs loss.

Sprängningen kommer i de flesta fall att ske med bulk, vilket innebär att sprängmedlet förs ner i hålen direkt ifrån en tankbil.

Storleken på varje salva förväntas uppgå till cirka 50 000 ton berg. Vid maximalt uttag av berg kommer sprängning, beroende på

hur stor mängd som losshålls vid varje sprängning, att uppgå till 10-15 salvor per år.

3.2.4 *Krossning, knackning, sortering och lastning*

Sedan berget sprängts loss förs det med grävmaskin till en förkross direkt vid salvan. Därefter lastas bergmaterialet i en produktionsanläggning, där materialet efterkrossas och sorteras. Enstaka block som är för stora för att krossas knackas först sönder med hydraulhammare monterad på en grävmaskin, så kallad skutknackning.

Materialet lastas ut med lastmaskiner direkt på lastbil eller till en lagringsyta.

3.3 **Bränslen och övriga kemikalier**

De maskiner som avses att användas, inklusive dieseldrivna stationära arbetsredskap, kommer att drivas med diesel av miljöklass 1. En normal årsförbrukning uppgår till ungefär 400 m³.

Drivmedel förvaras i godkända ADR-tankar. All tankning sker på tätgjord yta.

Övriga kemikalier, såsom hydrauloljor, smörjoljor, motoroljor, smörjfetter, spolarvätska och dylikt, kommer att förvaras i låsbar container. All hantering av oljor sker på tätgjord yta.

3.4 **Elförbrukning**

Våtsikten förväntas förbruka 1 GWh per år. Övrig elförbrukning, motsvarande 150 MWh per år, åtgår till kontor- och personalutrymmen.

3.5 **Interna transporter**

Transporter inom området sker med hjullastare, truckar och dumprar. Samtliga transportvägar inom området är asfalterade.

3.6. **Arbetstider**

Verksamheten bedrivs normalt helgfri måndag till fredag mellan kl. 06.00-18.00, förutom bullrande verksamheter såsom borrhning, sprängning och krossning, vilka påbörjas först kl. 07.00. Extra arbetsinsatser utöver normal arbetstid kan ibland förekomma, till exempel i samband med hantering av massor från särskilda bygg-entreprenader.

Våtsikten är endast i drift under perioden april-december.

Borrhningsarbeten inför sprängning kan komma att utföras året om. Antalet sprängningar beror på hur mycket entreprenadberg som förs in, men som mest kommer cirka 15 stycken sprängningar per år att genomföras.

3.7 **Emissioner**

3.7.1 *Utsläpp till luft*

Utsläpp till luft sker och kommer att ske med avgaser från arbetsmaskiner och fordon som används för interna transporter (koldioxid, kväveoxider, kolväten, partiklar, kolmonoxid och svaveloxider). Frentabs maskinpark är väl underhållen och när byte av maskiner sker används bästa teknik, vilket bidrar till att begränsa utsläppen med avgaser. Dessutom kommer maskinparken att drivas med dieselolja av miljöklass 1.

Vidare sker utsläpp av luktande ämnen från hanteringen av biologiskt avfall, hästgödsel och trä. Dessa utsläpp bedöms dock vara begränsade till själva verksamhetsområdet.

Damning kan ske från krossning, sortering samt från transporttytor och upplag. För att minska risken för olägenheter har Frentab asfalterat samtliga transportvägar inom verksamhetsområdet. Vidare finns beredskap för bevattning.

3.7.2 *Utsläpp till vatten*

Dagvatten från verksamhetsområdet kommer att samlas upp i tåkten och tillsammans med inläckande grundvatten ledas bort till en reningsanläggning, bestående av en fördröjningsdamm, i vilken sedimentation av partiklar och oljeavskiljning kan ske, samt en efterföljande reningsdamm, i vilken nitrifierande och denitrifierande bakterier avskiljer kväve. Från reningsanläggningen leds vattnet vidare till Koviksträsk som står i förbindelse med Askrikefjärden. Det uppsamlade vattnet kan innehålla partiklar och rester av sprängmedel. Partiklarna kommer att skiljas av i fördröjningsdammen och kvävet i reningsdammen. Utsläppet av kväve till Koviksträsk beräknas uppgå till ca 60-80 kg per år.

3.7.3 *Buller*

Frentab har låtit utföra en bullerutredning, i vilken fyra olika scenarier beräknats (Bilaga B5). Resultatet av dessa beräkningar visar att de riktvärden som Naturvårdsverket rekommenderar för bostäder (Naturvårdsverkets Rapport 6538, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller) kommer att kunna innehållas.

3.7.4 *Vibrationer och luftstötstågor*

Inom ramen för den befintliga verksamheten har fyra byggnader, varav tre bostäder och våghuset i Suez' anläggning, som bedömts som mest utsatta för vibrationer och stötstågor mätts in och kontrollerats vid varje sprängning. Inga sprängningar har gett upphov till vibrationer eller luftstötstågor som överstiger komfortvärden vid bostäder och inga skador har konstaterats i våghuset i Suez' anläggning.

Den ansökta verksamheten innebär vid maximal produktion om 700 000 ton bergmaterial att antalet sprängningstillfällen kommer att uppgå till 15 stycken per år. Utökningen innebär dock att brytfronten kommer längre bort från bebyggelsen vid Dianavägen, medan avståndet till Knarrnäsavägen är i stort sett oförändrat.

Vibrationerna kan upplevas som obehagliga för närboende, trots att komfortvärden innehålls. Genom information och sedvanligt avgivande av ljudsignal före sprängning kan det obehagliga överraskningsmomentet minimeras.

Samtliga sprängsalvor kommer också att dokumenteras noggrant i en sprängjournal och vibrationer mäts inom ramen för det uppdaterade kontrollprogrammet.

Sammantaget, efter vidtagande av försiktighetsmått, förväntas verksamheten kunna bedrivas med innehållande av de värden som föreslås i ansökan.

3.7.5 *Avfall*

Avfallsproduktionen inom verksamhetsområdet kommer att vara liten. Frentab arbetar med att minska avfallsmängderna genom källsortering av allt avfall, som sedan lämnas vidare till återanvändning eller återvinning.

Farligt avfall som uppkommer i verksamheten kommer att sorteras i separata behållare och förvaras på sådant sätt att föroreningar inte kan nå omgivande mark och vatten.

All utrustning i verksamheten hanteras varsamt för ökad livslängd, och förbrukningen av produkter är sparsam.

4. Ansökt verksamhet enligt 11 kap. miljöbalken

Grundvatten och ytvatten som samlas i tälten kommer att ledas bort till en reningsanläggning och därifrån till Koviksträsk. Bortledningen kommer att så långt det är möjligt ske via självfall, alternativt med en pumpanläggning, bestående av en pump och en pumpgrop. Frentab räknar med att behöva leda bort ca 3 l/s, motsvarande ca 90 000 m³/år.

Bortledningen av ytvatten från Koviksträsk för våtsikten och för dammbekämpning kommer att ske med pumpar. Frentab räknar med att behöva leda bort maximalt 0,4 l/s, motsvarande 6 600 m³ per år.

Kostnaderna för att uppföra de ovan angivna pumpanläggningarna beräknas uppgå till 450 000 kronor.

Den effektiva arbetstiden för att uppföra pumpanläggningarna beräknas uppgå till en månad.

Pumpanläggningarna kommer att uppföras på fastigheterna Velamsund 1:1 och Bölan 1:1 (pumpanläggningen för bortledning av grundvatten), samt på Stora Kovik 1:62 (pumpanläggningen för bortledning av ytvatten). Frentab har träffat avtal med ägarna till dessa fastigheter som ger bolaget den rådighet som krävs. Avtalen bifogas (Bilaga F).

5. Miljökonsekvensbeskrivning

5.1 **Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll**

5.1.1 *Allmänt*

I miljökonsekvensbeskrivningen återfinns uppgifter om verksamhetens lokalisering, utformning och omfattning, inklusive de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa konsekvenser av verksamheten (avsnitt 4 och 8).

Vidare redovisas alternativa lösningar. Frentab har låtit utföra en särskild lokaliseringsutredning, där alternativ i form av såväl befintliga täkter som nya områden undersökts. Utgångspunkten för undersökningen har varit anläggningar/områden på ett transportavstånd om maximalt 40 km. Två områden har identifierats. Inget av dessa bedöms vara mer fördelaktigt än anläggningen i Kovik.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas även uppgifter om rådande miljöförhållanden (avsnitt 7) och hur dessa förhållanden skulle

utvecklas om den sökta verksamheten inte kommer till stånd (avsnitt 6.2).

Slutligen lämnas en beskrivning av de miljöeffekter som den sökta verksamheten bedöms ge upphov till, i sig och till följd av yttre händelser (avsnitt 8). Nedan sammanfattas bedömningen avseende påverkan på mark och vatten, luft, transporter, landskapsbilden, naturmiljö och skyddade arter samt kulturmiljö. Buller samt vibrationer och luftstöt vågor har beskrivits ovan under 3.7.3.

5.1.2 *Mark och vatten*

Inga skyddsvärda objekt, såsom brunnar eller torrlägningsföretag, bedöms kunna påverkas negativt av grundvattenavsänkningen.

Det avledda grundvattnet kan emellertid komma att föra med sig rester av sprängämne och suspenderat material till Koviksträsk och sedan vidare ut i Askrikefjärden. Kvävet i sprängsten kan även lakas ut av nederbörd och leta sig ner till grundvattnet genom naturliga sprickor i berggrunden.

Någon negativ påverkan på Koviksträsk och Askrikefjärden bedöms dock inte ske, eftersom den planerade reningsanläggningen på ett effektivt sätt kommer att rena mängden suspenderat material och utsläppen av kväve. Utsläppet av kväve vid ett fullt utnyttjande av sökt tillstånd, 60-80 kg kväve/år, motsvarar en marginell höjning av kvävetransporten till sjön, som dessutom kommer att ske under de kalla åtta månaderna när biologisk aktivitet inte förekommer.

Från våtsikten sker inte något utsläpp, eftersom det vatten som pressas ut ur materialet efter sortering recirkuleras in i anläggningen. Våtsikten kommer inte att användas under vintern, och därför tömmas på vatten om sammanlagt cirka 800 m³. Tömningen kommer att ske kontrollerat under flera dagar, och vattnet kommer att provtas och vid behov renas för att säkerställa att föroreningar av någon betydelse inte släpps ut i recipienten.

Koviksträsk förväntas endast påverkas obetydligt av avledningen av ytvatten om cirka 30 m³/dygn för användning i våtsikten eller dammbekämpning.

Den förändrade markanvändningen kommer att leda till en ökad ytavrinning från området eftersom skogsmarkens fördröjande effekt försvinner. Eftersom bullervallarna konstrueras av täta massor, kommer ytavrinningen från området utanför verksamhetsområdet att skäras av eller ske med kraftig fördröjning.

Eftersom den närliggande deponin till viss del avvattnas mot täkten förekommer vissa föroreningar, som rinner ut i Koviksträsk. I och med den ansökta verksamheten kommer mängden lakvatten från Koviks deponi att öka något och således även mängden föroreningar, såsom klorid och sulfat. Haltförhöjningarna med den ansökta verksamheten förväntas dock bli små. Vid behov kan flödet genom en identifierad sprickzon minskas genom tätningsåtgärder med lågpermiabelt material som lera. På så sätt kan flödet av lakvatten mellan täkt och deponi hållas lågt även efter en utökning av verksamheten.

Sammantaget, med vidtagna försiktighetsmått och i jämförelse med nuläget när ingen ordnad vattenavledning från verksamhetsområdet sker, bedöms konsekvenserna av den utökade verksamheten för Koviksträsk och Askrikefjärden bli små. Verksamheten bedöms inte leda till att statusen eller någon enskild kvalitetsfaktor i miljökvalitetsnormerna för vatten försämras för Asrikefjärden. Koviksträsk, som inte är klassad och som saknar miljökvalitetsnormer, har i likhet med Asrikefjärden bedömts som fosforbegränsad. Koviksträsk anses inte heller vara övergödd eller försurad.

5.1.3 *Luft*

Utsläppen till luft bedöms sammantaget, med vidtagna försiktighetsmått och i jämförelse med nuläget, innebära en mycket liten miljöpåverkan. De kommer inte att påverka människors hälsa eller

miljön på lokal nivå. Inte heller bedöms de medverka till att någon miljö kvalitetsnorm för utomhusluft överskrids.

5.1.4 Transporter

In- och utfart till anläggningen sker via Lagnövägen. Transporterna går främst västerut på väg 622 (Gamla skärgårdsvägen) och vidare på väg 222 (Värmdöleden). Årsmedeldygnstrafik (ÅDT) under 2014 på väg 642 (Lagnövägen) var 2 320 fordon, varav 400 utgjordes av tung trafik.

Med den ansökta verksamheten bedöms de tunga transporterna från verksamheten maximalt kunna öka med cirka 1 200 fordonsrörelser per arbetsdygn. Den förväntade ökningen är dock endast cirka 400 fordonsrörelser per arbetsdygn.

På väg 622 och 222 bedöms den ökade trafikmängden endast utgöra ett obetydligt tillskott av trafik.

Frentab arbetar för att transporterna till och från verksamhetsområdet ska vara så rationella som möjligt, bland annat genom att använda större fordon och arbeta med returlass. I genomförd trafikutredning, (Bilaga B8), presenteras flera förslag som syftar till att öka de oskyddade trafikanternas säkerhet och minska risken för olyckor. Först och främst handlar det om att hastigheten på sträckan bör sänkas, i synnerhet kring busshållplatser och övergångsställen.

Därutöver har Frentab åtagit sig att tillsammans med Nacka kommun projektera och anordna en ny gång- och cykelväg längs Lagnövägen från golfbanans infart till Lagnövägens korsning med väg 622.

Sammantaget bedöms den tunga trafiken komma att öka i samband med ansökt verksamhet. Ökningen förväntas emellertid, efter vidtagna försiktighetsåtgärder och vid en jämförelse med nuläget, endast ge en måttlig påverkan på trafiksituationen på Lagnövägen.

5.1.5 *Landskapsbild*

Den utökade verksamheten kommer att medföra en påverkan på landskapet inom området för utökningen. Påverkan blir dock begränsad eftersom insynen till området är liten. Bland annat omges tälkten av skog och vallar, och när tälkten är färdig kommer området att efterbehandlas.

Sammanlagt, vid en jämförelse med nuläget, är landskapet redan så kraftigt påverkat av den befintliga verksamheten och verksamheten vid Suez' avfallsanläggning att den ytterligare effekt som den ansökta verksamheten kan antas ge blir begränsad.

5.1.6 *Naturmiljön samt skyddade arter*

Den ansökta verksamheten kommer att medföra ett ianspråktagande av ett tidigare delvis oexploaterat skogsområde i anslutning till Velamsunds naturreservat.

Naturvärdena är knutna till de skogliga värdena, som kommer att försvinna när verksamhetsområdet tas i anspråk. Dessa motsvarar cirka 4,8 ha utöver den redan ianspråktaga ytan om 8 ha.

Avsänkningen av grundvattenytan, vilken beräknats uppgå till cirka 30 cm vid de känsliga områdena kan komma att påverka naturmiljöer vilkas värden är beroende av hög grundvattenyta på så sätt att växtlighet och artsammansättning förändras.

Någon påverkan på Natura 2000-områdena bedöms dock inte ske.

Kringliggande naturmiljöer kan dessutom komma att påverkas av damning, luftstötuvågor och vibrationer samt emissioner från trafik.

Sammanlagt, efter vidtagna försiktighetsmått och vid en jämförelse med nuläget, förväntas den ansökta verksamhetens effekter på naturmiljön m.m. att bli måttliga.

5.1.7 Kulturmiljön

De identifierade fornlämningarna ligger utanför den beräknade trycksänkingszonen. Någon påverkan på de fasta fornlämningarna bedöms inte ske.

Inte heller påverkas riksintresset för kulturmiljön, utgörandes av farledsmiljön norr om tälten.

5.2 Samråd

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken har genomförts med avseende på den ansökta verksamheten. Synpunkterna har beaktats när verksamheten har utformats och ansökan tagits fram. En samrådsredogörelse har bifogats miljökonsekvensbeskrivningen (Bilaga B1).

6. Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Verksamheten kommer att omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (lägre kravnivån), på grund av förvaring av sprängmedel överstigande 10 ton vid samma tillfälle.

Ett handlingsprogram återfinns som bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen (Bilaga B7).

7. 2 kap. miljöbalken

7.1 Kunskapskravet (2 §)

Genom de utredningar som Frentab låtit utföra inom ramen för arbetet med förevarande ansökan har bolaget skaffat sig kunskaper om den verksamhet som skall bedrivas och verksamhetens miljöeffekter. Bolaget har dessutom lång erfarenhet av den verksamhet som ansökan avser.

Vidare har bolaget anlitat konsulter med lång erfarenhet av aktuell typ av verksamhet för framtagande av samrådshandlingar och miljökonsekvensbeskrivning.

7.2 Försiktighetskravet (3 §)

De skyddsåtgärder som Frentab avser att vidta för att minimera påverkan på omgivningen har sammanfattats i miljökonsekvensbeskrivningen. Den slutsats som kan dras är att valda skyddsåtgärder får anses utgöra bästa teknik enligt 2 kap. 3 § miljöbalken till rimliga kostnader enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

7.3 Produktvals kravet (4 §)

Kemikalier kommer att användas i förhållandevis liten utsträckning. I valet av kemikalier kommer Frentab att beakta respektive kemikaliers risker och miljöpåverkan.

7.4 Hushållnings- och kretsloppskravet (5 §)

Den sökta verksamheten avser till stor del återvinning av avfall. Yrkandet om tillstånd till bergtäkt är utformat på sådant sätt att uttag av berg kommer att ske endast som ett komplement till hanteringen av entreprenadberg.

Kombinationen av verksamheter med masshantering och bergtäkt inom samma område innebär att andra, jungfruliga områden inte behöver ianspråkta.

Frentab kommer att sortera det avfall som uppkommer i verksamheten och, i den mån det är möjligt, lämna avfallet till återvinning.

7.5 Lokaliseringskravet (6 §)

Vad beträffar alternativa lokaliseringar se ovan under punkt 4.1.

Den planerade verksamheten innebär en utvidgning av verksamhetsområdet åt väster. Enligt Frentabs uppfattning berör utvidgningen

inte något intresse av det slag som regleras i 3 eller 4 kap. miljöbalken.

Verksamhetsområdet omfattas inte av vare sig detaljplan eller områdesbestämmelser.

7.6 Efterbehandlingskravet (8 §)

En redogörelse för hur verksamhetsområdet kommer att efterbehandlas återfinns i den tekniska beskrivningen (avsnitt 5).

8. 11 kap. 6 § miljöbalken

De planerade vattenverksamheterna är nödvändiga för den sökta återvinnings- och täktverksamheten. Nyttan av återvinnings- och täktverksamheterna får anses överstiga de ovan under 4 redovisade kostnaderna, vilket innebär att kravet i 11 kap. 6 § miljöbalken är uppfyllt.

9. Förslag till villkor

Frentab föreslår följande villkor.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad som har angetts i ansökningshandlingarna och i övrigt vad bolaget åtagit sig i målet.

2. Verksamhets- och brytningsområdet ska märkas ut i området på väl synligt sätt och med under verksamhetstiden varaktiga markeringar.

3. På avsnitt med uppenbara olycksfallsrisker ska stängsel sättas upp eller allmänheten på annat sätt tydligt uppmärksammas på riskerna med att beträda området.

4. Uttag får ske till lägsta nivån + 10 m.ö.h. inom brytningsområdet som är angiven i exploateringsplanen, bilaga A1.

5. Buller från verksamheten får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än

50 dB(A) måndag-fredag kl. 06.00-18.00

45 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00

40 dB(A) övrig tid kl. 22.00-06.00

Momentana ljud nattetid kl. 22.00-07.00 får, utomhus vid bostäder, inte överstiga 55 dB(A).

Buller från verksamheten får i Velamsunds Naturreservat inte överskrida högre ljudnivå än

Punkt för beräkning	Koordinater Sweref 99 TM	L _{Aeq} 7-18 (dBA)	L _{Aeq} 6-7 (dBA)	L _{Afmax} 6-7 (dBA)
LM1	6 583 073,000 / 690 669,000	48	45	55
LM2	6 583 095,000 / 690 392,000	45	43	50
LM3	6 583 160,000 / 690 155,000	45	43	50
LM4	6 583 165,692 / 689 969,988	45	43	50
LM5	6 583 304,000 / 689 785,000	45	43	50
LM6	6 583 546,581 / 689 826,256	45	43	50
LM7	6 583 129,334 / 690 953,156	48	45	55
LM8	6 583 165,377 / 690 589,169	48	45	55

Angivna ekvivalentvärden ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätning med beräkningar. Kontroll ska ske inom 6 månader efter att verksamheten påbörjats och därefter så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

Om buller från verksamheten ger upphov till högre ekvivalentvärden än värdena ovan ska bolaget inom tre veckor underrätta tillsynsmyndigheten vilka skyddsåtgärder och andra försiktighetsåtgärder som bolaget kommer att vidta för att överskridandet inte ska

upprepas. Mätning enligt vad som anges i stycket ovan ska därefter utföras för att kontrollera att begränsningsvärdena innehålls. Om kontrollen visar att värdena innehålls ska villkoret anses uppfyllt.

6. Särskilt bullrande/störande verksamheter såsom borrar, sprängning, förkrossning, avbaning, skutknackning och förkrossning får endast bedrivas helgfria vardagar måndag-fredag kl. 07.00-18.00. Efterkrossning och sortering får bedrivas helgfria vardagar mån-fre kl. 06.00-22.00. Mindre bullrande verksamhet som utlastning, upplagshantering och transporter till och från tälten får ske dygnet runt under vardagar. Underhåll och service får ske dygnet runt samt under helger.

7. Inför varje sprängningsarbete ska representanter för omgivande verksamheter och anläggningar som kan beröras av den aktuella sprängningen informeras.

8. Inför varje sprängningsarbete ska närboende informeras till exempel via utskick eller anslag.

9. Damning från vägar, transporter och upplag ska begränsas. Uppstår problem i omgivningen till följd av damning, åligger det bolaget att vidta åtgärder för att begränsa damningen.

10. Markvibrationer - definierade som högsta svängningshastighet i vertikalled - orsakade av sprängning, får inte överstiga 4 mm/s vid bostadshus vid mer än 10 % av de 10 senaste mättillfällena och då vara högst 6 mm/s. Mätningarna ska utföras enligt gällande Svensk Standard SS 460 48 66.

Luftstöt våg till följd av sprängning - mätt genom frifältsmätning - får vid bostadshus inte överstiga 100 Pa vid mer än 10 % av mättillfällena per år och då högst 150 Pa. Mätningarna ska utföras enligt gällande Svensk Standard SS 02 52 10.

Vid byggnaderna på Suez' verksamhetsområde får inte markvibrationer - definierade enligt ovan - orsakade av spräng-

ning, överstiga 6 mm/s. Mätningarna ska utföras enligt gällande Svensk Standard SS 460 48 66.

Om vibrationer och luftstötvtåg till följd av sprängningar i kringliggande bostadshus överstiger 4 mm/s respektive 100 Pascal ska bolaget inom tre veckor underrätta tillsynsmyndigheten samt redovisa vilka skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som bolaget kommer att vidta för att överskridandet inte ska upprepas. Om kontrollen visar att värdena innehålls ska villkoret anses uppfyllt.

13. Vatten som avleds från verksamhetsområdet ska genomgå partikel- och oljeavskiljning samt kväverening. Vatten som avleds till recipienten ska kontrolleras med avseende på suspenderade material och föroreningsinnehåll.

14. Kemiska produkter, petroleumprodukter och farligt avfall ska vara märkta samt förvaras i täta invallade behållare på tät, hårdgjord yta. Invallningen ska rymma det största förvaringskärlets volym plus 10 % av övriga kärlets volym. Fordonsbränsle ska förvaras enligt ovan eller i dubbelmantlade cisterner. Cisternerna ska förses med påkörningsskydd.

15. Tankning och parkering av arbetsfordon och maskiner får endast ske på yta som är särskilt iordningsställd för att förhindra spridning av oljespill. Alternativt ska ett skydd för uppsamling av spill vara ordnat under parkerade enskilda arbetsfordon eller maskiner. Utrustning för sanering av spill ska finnas lätt tillgänglig vid bedrivande av verksamhet.

16. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Förslag till kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheten i god tid innan tillståndet tas i anspråk. Kontrollprogrammet ska därefter revideras vid behov av tillståndsinnehavaren på eget initiativ.

17. Tillståndshavaren ska anmäla till tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk. Om verksamheten avbryts eller upphör innan den slutförts enligt detta beslut, ska anmälan om detta göras till tillsynsmyndigheten.

18. Bolaget ska ställa säkerhet för återställningsåtgärder med 1 560 000 kronor. Säkerheten ska ställas innan tillståndet tas i anspråk och godkännas av tillståndsmyndigheten.

19. Efterbehandling ska ske enligt efterbehandlingsplan M202 1 eller M202 2 i bilaga A1 och vara slutförd inom två år efter att tillståndet för brytning av berg löpt ut. Bolaget ska underrätta tillsynsmyndigheten om vilken efterbehandlingsplan som ska tillämpas i god tid innan efterbehandlingen påbörjas.

Bolaget föreslår att domstolen med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken ska överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa ytterligare villkor beträffande följande.

D1. Den tid inom vilken en reningsanläggning ska vara anlagd och hur denna ska vara utformad.

10. Kontroll

En redogörelse för nuvarande och planerad kontroll återfinns i miljökonsekvensbeskrivningen (avsnitt 8).

11. Uppgifter enligt 22 kap. 25 a § miljöbalken

En förteckning över de avfallstyper som bolaget vill att tillståndet ska omfatta återfinns i bilaga A4.

Total mängd avfall som kommer att samlas och återvinnas vid anläggningen uppgår till 612 550 ton per år. I denna mängd ingår inte entreprenadberg. Mängden entreprenadberg är svår att förutsäga eftersom produktionen helt ska kunna baseras på detta, maximalt 700 000 ton per år kommer dock att samlas in och återvinnas.

Tillämpliga metoder för återvinningen har redovisats under 3 ovan och i avsnitt 4.2 i den tekniska beskrivningen.

Vad beträffar villkor om övervakning och kontroll se ovan under 10.

12. Övriga frågor avseende verksamheten enligt 11 kap. miljöbalken

12.1 **Avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken**

Med utgångspunkt från de ovan under 4 redovisade kostnaderna för planerade vattenverksamheter och den ovan under 3.4 redovisade mängden bortlett grund- och ytvatten skall avgift enligt 3 kap. 5 § 4 st. förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken utgå med 14 125 kronor.

12.2 **Anmälan om oförutsedd skada**

Frentab föreslår att tiden för anmälan om oförutsedd skada bestäms till fem år.

12.3 **Arbetstid m.m.**

Med utgångspunkt från den effektiva arbetstid som redovisats ovan under 4 och med hänsyn till risken för förseningar föreslås en arbetstid enligt 22 kap. 25 § 2 st. miljöbalken om fem år. Motsvarande tid bör gälla som igångsättnings tid enligt samma lagrum.

12.4 **Sakägare**

En sakägareförteckning bifogas (Bilaga F).

13. Verkställighetsförordnande

Nu tillståndsgiven mängd berg kommer inom kort att vara utbruten. Som framgår av avsnitt 2 är det av stor vikt att Frentab får fortsätta sin verksamhet. Frentab kommer under tiden fram till att tillståndet vinner laga kraft att begränsa verksamheten så att volymen hanterade massor motsvarar det nu gällande tillståndet. Av dessa skäl och eftersom något hinder mot tillåtligheten av den sökta verksamheten inte bedöms föreligga, bör förutsättningar för ett verkställighetsförordnande föreligga.

14. Aktförvarare m.m.

Som aktförvarare föreslås handläggare Sofia Karlsson. Nacka kommun, Stadsbyggnadskontoret. Besöksadress: Nacka stadshus, Granitvägen 15, Nacka. Postadress: 131 81 Nacka. Telefonnummer 08-718 90 91.

Om huvudförhandling behövs bör denna hållas vid Nacka tingsrätt.

15. Yrkanden

Frentab yrkar tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad återvinnings- och täktverksamhet vid bolagets anläggning i Kovik avseende

- mottagning, lagring och återvinning av massor som medför ringa föroreningsrisk (massor som uppfyller Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning eller inerta massor enligt förordning 2001:512) till en mängd av högst 500 000 ton/år,
- mottagning, lagring och återvinning av bitumenbaserad asfalt (lågt innehåll av PAH) till en mängd av 100 000 ton/år, trä till en mängd av 10 000 ton/år och djurspillning till en mängd av 2 500 ton/år,

- mottagning och mellanlagring av farligt avfall till en mängd av 50 ton/år,
- användning av totalt 4 500 000 ton avfall i form av massor m.m., som medför ringa föroreningsrisk (enligt ovan angiven definition), inom anläggningen för bullervallar och efterbehandling,
- mottagning, krossning, lagring av entreprenadberg till en mängd av högst 700 000 ton per år,
- uttag av berg till en mängd av 700 000 ton/år, dock med avdrag för den mängd entreprenadberg som tas in till anläggningen samt
- uttag av berg till en mängd av högst 5 000 000 ton under 20 års tid,

allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan och i övrigt i målet.

Frentab yrkar tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till bortledning av grundvatten som samlats upp inom verksamhetsområdet och bortledning av ytvatten från Koviksträsk, det senare till en mängd av 30 m³/dygn, samt att få uppföra de anordningar som krävs härför, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan och i övrigt i målet.

Frentab hemställer att mark- och miljödomstolen ska förordna om omedelbar verkställighet av den dom vari tillstånd meddelas.

Frentab Anläggning Aktiebolag

genom

Mats Björk

enligt bifogade behörighetshandlingar